

**ANTWOORDEN VAN DE EUROPESE COMMISSIE EN DE EDEO OP HET
SPECIAAL VERSLAG VAN DE EUROPESE REKENKAMER**

**“SAMENWERKING VAN DE EU MET DERDE LANDEN OP HET GEBIED VAN
OVERNAME: RELEVANTE ACTIES HEBBEN BEPERKTE RESULTATEN
OPGELEVERD”**

SAMENVATTING

Antwoorden van de Commissie op de paragrafen I tot en met IX:

De Commissie is ingenomen met het speciaal verslag van de Rekenkamer over samenwerking van de EU met derde landen op het gebied van overname. De Commissie ziet de specifieke focus van het verslag als een goed getimede bijdrage aan de lopende inspanningen van de EU op dit gebied in het kader van het nieuwe migratie- en asielpact van de Commissie van 23 september 2020.

Het nieuwe migratie- en asielpact verstevigt het fundament voor een duurzaam en langetermijnbeheer van zowel de interne als de externe aspecten van migratie en asiel. Het pact voorziet in de versterking van brede, evenwichtige en op maat gesneden partnerschappen met landen van herkomst en doorreis. Terugkeer en overname maken integraal deel uit van deze partnerschappen. Constructieve samenwerking met derde landen, luisteren naar hun zorgen en behoeften en landen waar nodig ondersteuning geven zijn essentiële elementen van deze partnerschapsaanpak en dragen bij tot het bereiken van duurzame resultaten.

Voortbouwend op de stappen die sinds 2016 zijn gezet, moet het nieuwe pact, dat voorstellen voor nieuwe initiatieven en instrumenten bevat, leiden tot een eerlijker, meer Europese benadering van migratie- en asielbeheer. Daarmee is de basis gelegd voor de tenuitvoerlegging van verschillende van de aanbevelingen van de Rekenkamer, en de besprekingen met de medewetgevers over specifieke voorstellen zijn reeds aan de gang.

De Commissie is van mening dat, ondanks de verbeterde inspanningen om irreguliere migratie aan te pakken en te zorgen voor een effectieve terugkeer van personen die niet het recht hebben om in de EU te blijven, de resultaten gemengd en ongelijk zijn, ook tussen de tien landen waarop het verslag van de Rekenkamer betrekking heeft.

Zoals de Commissie heeft benadrukt in haar mededeling van 10 februari 2021 (COM(2021) 56 final), is het belangrijk om de interne en externe uitdagingen in verband met terugkeer en overname op een geïntegreerde, gestructureerde en doeltreffende wijze aan te pakken.

Om vooruitgang te boeken bij het tot stand brengen van een meer voorspelbare en betrouwbare samenwerking, moet de EU zich flexibel opstellen ten aanzien van de vorm en inhoud van het beoogde instrument voor de structurering van haar samenwerking met partnerlanden en een breed scala aan instrumenten en beleidsmaatregelen gebruiken.

De ervaring van de afgelopen jaren leert dat continue monitoring en communicatie en gerichte ondersteuning noodzakelijk zijn om ervoor te zorgen dat overname-instrumenten daadwerkelijk resultaten opleveren, maar dat relevante stimulansen van essentieel belang blijven.

Artikel 25 bis van de Visumcode koppelt de mate waarin een derde land medewerking op het gebied van overname verleent reeds aan het visumbeleid, en het eerste beoordelingsverslag is op 10 februari 2021 vastgesteld. Dat is een belangrijke aanvulling op de reeds bestaande waaier aan beschikbare EU-instrumenten, -projecten en -netwerken ter ondersteuning van overnameactiviteiten (operationele ondersteuning door Frontex, elektronische casemanagementsystemen, uitwisseling van verbindingsfunctionarissen, technische workshops om operationeel bij het overnameproces betrokken personeel op te leiden en te mobiliseren enz.). Deze feitelijke beoordeling, waarin kwantitatieve en kwalitatieve informatie worden samengebracht, geeft een duidelijk beeld met waardevolle details over praktijken in alle stadia van het proces, die vervolgens doelgericht kunnen worden bijgeschaafd.

Artikel 7 van de voorgestelde verordening betreffende asiel- en migratiebeheer voorziet in een coördinatiemechanisme dat de Commissie in staat stelt om, afgestemd op de behoeften, belangen en prioriteiten van de partnerlanden, aanvullende maatregelen vast te stellen en toe te passen, waaronder ook op andere beleidsterreinen dan visumgerelateerde of financieringsinstrumenten.

Om een passende mix van beleidsinstrumenten samen te stellen, rekening houdend met de respectieve bevoegdheden van de verschillende actoren, moeten de EU en haar lidstaten eensgezind optreden en gezamenlijk een gecoördineerde en permanente dialoog met de partnerlanden voeren.

Vrijwillige terugkeer blijft de meest duurzame optie, en de EU zal de re-integratie van terugkeerders blijven ondersteunen, zoals uiteengezet in de strategie voor vrijwillige terugkeer en re-integratie van 27 april 2021, die ook tot doel heeft om de capaciteit van partnerlanden op te bouwen en hun actieve betrokkenheid bij het proces te waarborgen.

De terugkeergegevens zijn nauwkeuriger geworden en de gewijzigde verordening inzake migratiestatistiek zal leiden tot een betere gegevensverzameling. Hierdoor worden een aantal geconstateerde lacunes opgevuld, met name op het gebied van vrijwillige terugkeer en re-integratie. De inwerkingtreding van het inreis-uitreisstelsel van de EU en het operationeel worden van het Schengeninformatiesysteem voor terugkeer, evenals het gewijzigde Eurodac-voorstel, zullen het beeld aanvullen. Ook zullen de situatiekennis- en analyseverslagen inzake migratie (Misaa) een betrouwbaarder en vollediger overzicht bieden van de beschikbaarheid, het gebruik en de doeltreffendheid van bijstand bij vrijwillige terugkeer en re-integratie in de EU.

X. De Commissie aanvaardt alle aanbevelingen.

INLEIDING

05. De verplichting van een staat om zijn eigen onderdanen terug te nemen is een beginsel van internationaal gewoonterecht. Deze verplichting bestaat ongeacht of er al dan niet specifieke instrumenten voor het structureren van de samenwerking op het gebied van overname beschikbaar zijn, en ook wanneer er geen bepalingen zijn opgenomen in bredere EU-overeenkomsten met bepaalde derde landen of regio's. Dit beginsel is reeds gecodificeerd dankzij de werkzaamheden van de VN-Commissie voor internationaal recht, wordt ondersteund door de opinio juris en door consistente staatspraktijken en is bevestigd in andere multilaterale instrumenten voor het structureren van de samenwerking op het gebied van overname. De verplichting om eigen onderdanen over te nemen is onder meer neergelegd in het Verdrag van Chicago inzake de internationale burgerluchtvaart.

OPMERKINGEN

25. Bij het overwegen of, wanneer en hoe de overname van onderdanen van derde landen moet worden geregeld, moeten een aantal kwantitatieve en kwalitatieve elementen en criteria in aanmerking worden genomen, waaronder de politieke ruimte daarvoor in de context van de algemene betrekkingen van de EU met het derde land, de belangen en doelstellingen van het buitenlands beleid van de EU en de politieke ontwikkelingen en daarmee samenhangende overwegingen omtrent de binnenlandse politiek in het derde land.

27. De Commissie en de EDEO benadrukken dat politieke wil inderdaad een cruciaal element is dat als gevolg van allerlei situaties en gebeurtenissen aan verandering onderhevig kan zijn. Binnenlandse ontwikkelingen op politiek, economisch of veiligheidsgebied kunnen van invloed zijn op de politieke wil en op de prioriteiten van een derde land. In veel derde landen, en ook in de lidstaten van de Europese Unie, zijn terugkeer en overname gevoelige en politiek geladen onderwerpen. Om die reden proberen regeringen van derde landen publiciteit rond overnames vaak te vermijden.

28. Betrokkenheid op het hoogste politieke niveau is nuttig gebleken om de samenwerking op het gebied van migratie en vooral overname te vergemakkelijken en de voortgang van onderhandelingen te bevorderen. Met het oog daarop hebben de Commissie en de EDEO migratie consequent op de agenda van politieke bijeenkomsten en evenementen op hoog niveau geplaatst, als integraal onderdeel van de externe betrekkingen, met inbegrip van discussies over overname als een belangrijk onderdeel van een alomvattende aanpak van migratie. Een gecoördineerde aanpak met de EU-lidstaten (om te zorgen voor coherente berichtgeving en waar mogelijk voor gezamenlijke acties en initiatieven) levert de beste resultaten op.

Om de coördinatie bij de uitvoering van het externe EU-migratiebeleid te verbeteren, hebben de HV/VV en het Portugese voorzitterschap op 15 maart 2021 samen een informele bijeenkomst van de ministers van Buitenlandse Zaken en Binnenlandse Zaken voorgezeten.

30. De mogelijkheid om de bepaling voor onderdanen van een derde land al dan niet op te nemen in de onderhandelingsrichtsnoeren is een voortdurend onderwerp van reflectie, die echter verder gaat dan de meerwaarde/het gebruik in de praktijk voor de desbetreffende overeenkomst – waarvan er enkele worden toegelicht in kader 3.

33. Op de ministeriële bijeenkomst EU-Nigeria in november 2020 is afgesproken het bilaterale partnerschap nieuw leven in te blazen op een groot aantal gebieden, onder meer via een nauwere samenwerking met betrekking tot migratie en mobiliteit. Dit heeft ertoe bijgedragen dat er een akkoord kon worden bereikt over het hervatten van de onderhandelingen over een overnameovereenkomst. Sinds januari 2021 hebben er vijf onderhandelingsronden plaatsgevonden.

38. De Commissie informeert het Europees Parlement regelmatig over de stand van zaken bij de uitvoering van EU-overnameovereenkomsten en -regelingen.

39. Overnameovereenkomsten worden gesloten om landen te ondersteunen bij het nakomen van hun internationaalrechtelijke verplichting om hun eigen onderdanen over te nemen. De belangrijkste voordelen van het sluiten van een overnameovereenkomst voor het overnemende land is een grotere controle op de terugkeerprocedure en een betere bescherming van de rechten van zijn burgers bij hun terugkeer.

42. De Commissie en de EDEO onderstrepen het belang van doeltreffende overnameonderhandelingen om het politieke engagement in de betrokken derde landen te bevorderen, overeenkomstig het beginsel van loyale samenwerking. Daarbij moet er worden gezorgd voor een

coherente berichtgeving en kan er worden geprofiteerd van de bevoorrechte betrekkingen die sommige lidstaten onderhouden met specifieke derde landen. Zoals dat ook op veel andere beleidsterreinen het geval is, draagt samenwerking tussen de EU en haar lidstaten overeenkomstig het beginsel van loyale samenwerking de grootste belofte voor de samenwerking met derde landen op het gebied van migratie en mobiliteit in zich.

43. Hoewel er in dat stadium geen op maat gemaakte pakketten zijn overeengekomen, zijn de landspecifieke besprekingen over samenwerking op het gebied van migratie, met inbegrip van overname, voortgezet, wat heeft geleid tot de vaststelling van het partnerschapskader. Een voorbeeld voor Nigeria: in 2017 heeft de EU een “stimuleringspakket” in de vorm van een actieplan inzake migratie en mobiliteit, investeringen en banen samengesteld in afwachting van een succesvolle afsluiting van de onderhandelingen over terugkeer en overname.

In de betrokken werkgroepen van de Raad vinden regelmatig besprekingen plaats over veelomvattende partnerschappen met belangrijke landen van herkomst en doorreis. Op strategisch niveau hebben de Commissie en de EDEO de lidstaten in belangrijke stadia van de onderhandelingen over EURA's en regelingen geraadpleegd in de desbetreffende werkgroepen van de Raad. Dit is in het nieuwe pact verder versterkt.

44. De EU-lidstaten werden, zij het dan niet systematisch, betrokken bij de onderhandelingen met derde landen om die door middel van de sherpa-aanpak en diverse gezamenlijke bezoeken te vergemakkelijken. Bovendien hebben de Commissie en de EDEO in belangrijke stadia van de onderhandelingen over EURA's en overnameregelingen (met name vóór de aanvang en afsluiting van de onderhandelingen) de lidstaten op strategisch niveau geraadpleegd in de werkgroepen van de Raad.

45. De Commissie onderstreept dat het politiek in stelling brengen van lidstaten, met één stem spreken en gebruikmaken van nationale stimulansen toegevoegde waarde heeft.

47. Stimulansen zijn inderdaad belangrijke elementen voor de ondersteuning van onderhandelingen. Het is echter van cruciaal belang om stimulansen te integreren in alomvattende en constructieve partnerschappen, zoals uiteengezet in het nieuwe pact inzake migratie en asiel. Stimulansen kunnen dergelijke partnerschappen helpen schragen, maar kunnen alleen doeltreffend en duurzaam zijn als ze zijn gebaseerd op wederzijds begrip voor elkaars belangen, gevoeligheden en zorgen. Daarom wordt in het nieuwe pact benadrukt dat de partnerschapsaanpak moet worden ondersteund door een breed scala aan beleidsinstrumenten.

49. Legale migratie en visumbeleid zijn belangrijke elementen van de alomvattende aanpak van migratie zoals uiteengezet in het nieuwe pact.

50. Visumversoepeling kan ook worden beschouwd als een relevant element voor het bevorderen van bilaterale betrekkingen als geheel (met inbegrip van handel) of van migratiepartnerschappen.

51. In het nieuwe pact heeft de Commissie voorgesteld om nog een stap verder te gaan. Artikel 7 van de voorgestelde verordening betreffende asiel- en migratiebeheer zal de Commissie in staat stellen de overnamebeoordeling uit hoofde van de Visumcode te gebruiken om maatregelen ter bevordering van de medewerking van derde landen aan overnames te identificeren en voor te stellen. In het licht van de algemene betrekkingen van de EU zal in deze maatregelen rekening moeten worden gehouden met de belangen en behoeften van het derde land en met wat er op EU- en lidstaatniveau kan worden gemobiliseerd.

52. De overkoepelende doelstelling van het EU-migratiebeleid is ervoor te zorgen dat migratie op een veilige en regelmatige manier plaatsvindt. De financiële bijstand is gebaseerd op een alomvattende

benadering die alle aspecten van migratie bestrijkt, zoals het aanpakken van de onderliggende oorzaken van irreguliere migratie en gedwongen ontheemding, de bestrijding van migrantensmokkel, grensbeheer, bescherming van personen die internationale bescherming behoeven, steun aan gastgemeenschappen, legale migratie en legale routes, en terugkeer, overname en re-integratie.

53. Het actieplan van Valletta steunt op vijf pijlers, waaronder terugkeer en overname, naast het aanpakken van onderliggende oorzaken, migratiebeheer en -governance, legale migratie en de bestrijding van irreguliere migratie.

Het EU- noodtrustfonds voor stabiliteit en de aanpak van de diepere oorzaken van onregelmatige migratie en ontheemding in Afrika heeft aanvullende financiering verstrekt voor de uitvoering van het gezamenlijke actieplan van Valletta, door alle vijf de pijlers aan te pakken.

57. Het NDICI – Europa in de wereld voorziet dat er een meer gecoördineerde, geïntegreerde en gestructureerde aanpak van migratie met partners zal worden nagestreefd door middel van flexibiliteit bij de stimuleringsmaatregelen. Deze aanpak maakt deel uit van een veel breder instrumentarium, dat is ontwikkeld in het nieuwe pact inzake migratie en asiel. Evenwichtige stimulansen in verband met migratie kunnen alleen resultaten opleveren en de effecten van onze internationale partnerschappen maximaliseren indien zij onderdeel zijn van een evenwichtige en alomvattende EU-aanpak.

58. Partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomsten zijn politieke overeenkomsten die vaak worden aangevuld met afzonderlijke en zelfstandige handelsovereenkomsten. Bovenop de bredere politieke en economische samenwerkingsonderdelen omvatten associatieovereenkomsten meestal ook een speciale handelspijler.

62. De diensten van de Europese Commissie zijn bezig met de afronding van het wetgevingsvoorstel van de Commissie over het algemene preferentiesstelsel van de EU, dat in de tweede helft van 2021 door het college moet worden aangenomen.

Ter ondersteuning van een effectbeoordeling in het kader van de herziening van Verordening nr. 978/2012¹ wordt er een externe studie uitgevoerd.

63. Legale migratie is een integraal onderdeel van evenwichtige, alomvattende en wederzijds voordelige migratiepartnerschappen. Legale migratie kan voordelen bieden voor landen van herkomst, doorreis en bestemming, maar ook voor migranten zelf door de prikkel weg te nemen om gevaarlijke reizen naar Europa te ondernemen. Bovendien is legale migratie een belangrijke kwestie voor veel partners, die vaak vragen om meer legale migratiemogelijkheden.

Hoewel het vaststellen van het aantal toe te laten arbeidsmigranten een bevoegdheid van de lidstaten is, kan de EU de derde landen ondersteunen door legale migratie en mobiliteit te bevorderen. Zoals wordt beschreven in het nieuwe pact inzake migratie en asiel, zal de Commissie bijvoorbeeld talentpartnerschappen met geselecteerde derde landen opstarten om legale migratie en mobiliteit te bevorderen. Het concept zal worden gelanceerd op een conferentie op hoog niveau met de lidstaten, het bedrijfsleven, het onderwijs en andere actoren.

¹ Het ontwerp-eindverslag van de studie is openbaar: <https://ec.europa.eu/trade/policy/policy-making/analysis/policy-evaluation/impact-assessments/>

67. Het gebruik van negatieve prikkels moet worden gezien in het licht van en worden afgewogen tegen bredere EU-belangen en -doelstellingen in een gegeven land of regio, en de potentiële impact en doeltreffendheid moeten zorgvuldig worden beoordeeld. Op basis van een constructieve aanpak voor het opbouwen van een alomvattend partnerschap met een gedeelde positieve agenda met derde landen kunnen de beste duurzame resultaten worden bereikt.

69. De taakgroep van de Commissie die in 2016 is opgericht om de uitvoering van het partnerschapskader te ondersteunen fungeert als forum voor coördinatie en discussie tussen de diensten van de Commissie en de EDEO. De coördinatie vindt plaats op verschillende niveaus: tussen de EU-diensten (diensten van de Commissie en EDEO), tussen de EU-diensten en de lidstaten en tussen de lidstaten onderling.

De taakgroep partnerschapskader is nog steeds actief en houdt regelmatige, wekelijkse uitwisselingen.

Naast het Coreper zijn de Groep externe aspecten van asiel en migratie (EMWP) en het Strategisch Comité immigratie, grenzen en asiel (SCIFA) de belangrijkste fora voor de coördinatie van migratie tussen de lidstaten, de Commissie en de EDEO.

78. Belangrijk om te onderstrepen is dat de voortgaande betrokkenheid via het JRC/JWG in sommige gevallen heeft bijgedragen tot duurzame verbeteringen in de samenwerking.

79. De dialogen over migratie en mobiliteit kunnen niettemin doelmatig zijn als terugkeer en overname worden geplaatst in de bredere context van samenwerking op het gebied van migratie, en kunnen helpen bij het aanpakken van specifieke kwesties.

95. Het succes en de doeltreffendheid van het elektronische casemanagementsysteem voor overname (RCMS) hangt ook af van een aantal andere factoren, zoals capaciteit, financiële middelen, betrokkenheid van andere partners en technische ondersteuning. Daarom voorzien EU-projecten er normaliter in dat de operationele en financiële steun wordt voortgezet na de invoering van het RCMS in alle betrokken derde landen, onder meer om het personeel dat het systeem gebruikt op te leiden en nieuwe technische ontwikkelingen in het systeem te incorporeren.

98. De Commissie heeft onlangs haar eerste EU-strategie inzake vrijwillige terugkeer en re-integratie aangenomen, die tot doel heeft om het aandeel van vrijwillige terugkeer uit de EU te vergroten en de kwaliteit van de vrijwillige terugkeersystemen te verbeteren. De strategie voorziet in een meer uniforme en gecoördineerde aanpak tussen de lidstaten teneinde het volledige potentieel van vrijwillige terugkeer en re-integratie te ontsluiten.

Wat de evaluatie van de projecten in bijlage IV betreft, onderstreept de Commissie dat enkele projecten in Afghanistan en Bangladesh zijn uitgebreid om de verwachte resultaten op te leveren. Zoals in paragraaf 101 wordt erkend, heeft de Commissie mitigerende maatregelen genomen in reactie op de moeilijkheden die de projecten hebben ondervonden ten gevolge van uitdagende landencontexten, en in het geval van Bangladesh ook in reactie op het lagere aantal terugkeerders dan voorzien, teneinde de verwachte resultaten te boeken. Daarom verwacht de Commissie dat de resultaten, in de zin van geleverde output en duurzaamheid, na afloop van de projectactiviteiten ten minste “gedeeltelijk bevredigend” zullen zijn.

99. (b) Het cijfer van 820 000 terugkeerbewegingen van Iran en Pakistan naar Afghanistan heeft betrekking op het aantal gevallen van terugkeer (en niet op het aantal personen) en omvat circulaire en seizoensgebonden migratie, die met name omvangrijk is tussen Iran en Afghanistan.

105. De duurzaamheid van de re-integratiesteun in Afghanistan is ook negatief beïnvloed door verzadiging van de arbeidsmarkt en de algehele economische krimp in het land. Waar relevant hebben de Commissie en haar uitvoerende partners mitigerende maatregelen genomen om een betere toegang van afgestudeerden van het technisch en beroepsonderwijs tot marktkansen te bevorderen. Uit de tussentijdse evaluatie van de programma's is gebleken dat de combinatie van praktijkopleidingen en bevordering van de werkgelegenheid in één programma goed werkte om banen te scheppen, ook omdat de particuliere sector er rechtstreeks bij betrokken werd.

110. De officiële statistieken van Eurostat en de operationele gegevens van Frontex worden verzameld voor verschillende doeleinden en kunnen vanwege hun verschillende tijds-, frequentie- en compilatiekaders niet rechtstreeks met elkaar worden vergeleken.

De Commissie wijst op de bestaande samenwerking tussen Eurostat en Frontex ten aanzien van gegevens over terugkeer, die gericht is op het realiseren van synergieën. Daarbij moet een onderscheid worden gemaakt tussen de meer actuele operationele gegevensstroom van Frontex en de officiële statistieken die de lidstaten verstrekken aan Eurostat.

111. De Commissie merkt op dat de lidstaten niet op systematische wijze, op hetzelfde niveau van gedetailleerdheid, bijdragen leveren, specifiek in het kader van de vergaderingen van de deskundigengroep inzake overname (REG).

116. De gemiddelde duur vanaf het verzoek tot afgifte van documenten is in 2021 toegevoegd als aanvullende informatie die de lidstaten moeten verstrekken indien deze informatie beschikbaar is.

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

122. Om de samenwerking op het gebied van migratie, met inbegrip van overname, te vergemakkelijken zetten de Commissie en de EDEO migratie consequent op de agenda van politieke bijeenkomsten op hoog niveau. Zoals uiteengezet in het nieuwe pact zal deze aanpak verder worden nagestreefd en geïntensiveerd.

Aanbeveling 1 – Streef naar een flexibele aanpak van EURA-onderhandelingen

De Commissie aanvaardt de aanbeveling.

125. De Commissie en de EDEO onderstrepen het belang van doeltreffende overnameonderhandelingen om het politieke engagement in de betrokken derde landen te bevorderen, met inachtneming van het beginsel van loyale samenwerking, waarbij er moet worden gezorgd voor een coherente berichtgeving en gebruik kan worden gemaakt van de bevoorrechte betrekkingen die sommige lidstaten onderhouden met specifieke derde landen. Zoals dat ook op veel andere beleidsterreinen het geval is, zal de combinatie van eensgezind optreden, een verdragsbepaling en gezamenlijke inspanningen de beste resultaten opleveren voor een nauwere samenwerking met derde landen op het gebied van migratie en mobiliteit. Dit is in het nieuwe pact verder versterkt.

Aanbeveling 2 – Realiseer synergieën met de lidstaten

De Commissie aanvaardt de aanbeveling.

Eerste streepje. Het terugkeerbeleid moet inderdaad worden verbeterd als onderdeel van een alomvattend migratiebeleid, zoals weerspiegeld in het nieuwe pact.

126. De EU streeft naar een constructieve aanpak van de opbouw van alomvattende en wederzijds voordelige migratiepartnerschappen teneinde duurzame langetermijnresultaten te bereiken en de

doelstellingen van de EU te verwezenlijken. Terugkeer en overname vormen één element van deze partnerschappen. Positieve stimulansen kunnen de samenwerking ondersteunen, maar zijn het meest doeltreffend als ze in het partnerschap met een derde land worden geïntegreerd en aansluiten bij de belangen en behoeften van de partner.

Het handelsbeleid in het algemeen en handelsovereenkomsten in het bijzonder hebben in de eerste plaats tot doel de economische banden aan te halen en banen en groei tot stand te brengen bij beide partners. Handelsbeleid heeft derhalve een positief effect in derde landen en draagt bij tot het aanpakken van de dieperliggende oorzaken van problemen.

127. Bij het verbeteren van de coördinatie is vooruitgang geboekt op verschillende niveaus: tussen de diensten van de EU (diensten van de Commissie en EDEO), tussen de diensten van de EU en de lidstaten en tussen de lidstaten onderling (zie paragraaf 69).

Het gebruik van negatieve prikkels moet zorgvuldig worden afgewogen, met inachtneming van de bredere belangen en doelstellingen van de EU. Op basis van een constructieve aanpak voor het opbouwen van een alomvattend partnerschap met een gemeenschappelijke positieve agenda met derde landen kunnen de beste duurzame resultaten worden bereikt.

Aanbeveling 3 – Derde landen sterker aanmoedigen om samen te werken op het gebied van overname

De Commissie aanvaardt de aanbeveling.

Het nieuwe pact inzake asiel en migratie voorziet in een aanpak waarin beleid, maatregelen en instrumenten van de EU en de lidstaten worden gebundeld en op strategische wijze worden ingezet om de beoogde doelstellingen van het pact te bereiken. Dit maakt deel uit van een aanpak op maat om wederzijds voordelige partnerschappen tot stand te brengen. Nauwe coördinatie tussen de EU-diensten en met de lidstaten is daarbij van wezenlijk belang, en enkele van de daarvoor gebruikte instrumenten worden beschreven in paragraaf 127. Bovendien zorgt de Commissie er door middel van overleg tussen de diensten en de werkzaamheden van de Groep interinstitutionele betrekkingen (GRI) en de Groep externe coördinatie (EXCO) voor dat de potentiële impact van verschillende beleidsmaatregelen en -instrumenten op migratie grondig wordt geëvalueerd. Terugkeer en overname vormen eenn van de elementen van een alomvattend migratiebeleid dat is ingebed in een breder beleidskader.

134. De recente verbeteringen bij het samenstellen door Eurostat van meer frequente en gedetailleerde officiële statistieken over terugkeer zullen lacunes in de gegevens opvullen en verdere verbeteringen van de gegevenskwaliteit mogelijk maken.

Gegevens over de snelheid van overnames zijn operationele gegevens.

De belangrijkste datasets die relevant zijn voor terugkeer/overname (gegevens inzake irreguliere grensoverschrijdingen, irregulier verblijvende migranten, afgegeven terugkeerbesluiten en terugkeer naar een derde land) worden door Eurostat en Frontex verkregen van de lidstaten.

Afhankelijk van de behoeften worden deze datasets gebruikt in combinatie met een uitgebreide reeks indicatoren in het kader van de Visumcode en met informatie van de lidstaten. Deze combinatie van grondige kwantitatieve en kwalitatieve input levert een veel nauwkeuriger beeld van het niveau van samenwerking op het gebied van overname op en geeft waardevolle details over de praktijken in alle stadia van het proces.

135. Zie het antwoord van de Commissie op paragraaf 111.

Aanbeveling 4 – De gegevensverzameling verbeteren

De Commissie aanvaardt de aanbeveling.

Eerste streepje. Wat de snelheid van het overnameproces betreft (d.w.z. de tijdigheid van de bijstand van derde landen na verzoeken van de lidstaten om identificatie van onderdanen of afgifte van reisdocumenten), is de kwestie van de feitelijke (gemiddelde) duur van het proces geregeld in het kader van de gegevensverzameling voor 2021 overeenkomstig artikel 25 bis van de Visumcode. De resultaten zullen eind 2021 worden gepresenteerd aan de Raad.

Tweede streepje. De Commissie zal ernaar streven om de normen en processen op het gebied van monitoring en evaluatie te versterken, met name op basis van door het EU-IOM Knowledge Management Hub ontwikkelde geharmoniseerde instrumenten, en om de gegevensanalyse en het gegevensonderzoek te versterken. Deze inspanningen zouden vergelijkende analyses tussen regio's mogelijk moeten maken, met name op het gebied van de duurzaamheid van re-integratie.